

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

I-a adunare generală

„Reuniunii Economice din Orăștie“.

Luni, a doua zi de Rusalii (3 Iun. n.) s'a ținut întâia adunare generală ordinară, a »Reuniunii Economice române din Orăștie«, în frunțașă comună Romos. Atât conducătorii poporului nostru din Romos, cât și poporul însuși, s'au achitat în chip deplin onorific pentru dânsii, față de această adunare. Comitetul Reuniunii și oaspeții dela Orăștie, duși pe 5 trăsuri, au fost întâmpinați la împreunarea drumului Romosului cu drumul de țară (halta căii ferate), de o voinică ceată de 12 tineri călăreți, frumos costumați și împodobiiți cu eșarpe, conduși de însuflețitul tiner student Drăgan, care a salutat comitetul Reuniunii în câteva cuvinte înflăcărâte. Ploaia ce-a început să cadă în stropi mari, ne-a făcut să pornim grăbiți spre comună cu voinicii călăreți în frunte, cari goniau duși de caii lor iuți, și făcuți și mai iuți de picurii mari de ploae ce veneau isbiți de vânt asupra noastră, par'că ar fi fost un sămănător de sus, care acum sēmēna acest hotar, și svērlea cu mâna tare grăunțele peste el, în loc de grâu, bobi de apă. Nimeni însă nu s'a supărat pe sămănătorul de sus, nici chiar călăreții cari, numai în cămășuțele lor albe, au fost udați până la piele, pentru-că se simțea și aici lipsa ploaii pentru roada țarinelor, și toți ne bucuram că o trimite D-zeu.

Ajunși în comună, ne-am adunat cu toții la școală, dar' când ne-am văzut așa numeroși, dela Orăștie vre-o 15 persoane, apoi și mai mulți inteligenți și țărani din satele vecine și mulțimea de popor din loc, — am văzut că e peste putință să ținem adunarea în școală, și am plecat spre biserică. În biserică gr-or. s'a început apoi la orele 2½ adunarea.

Erau veniți pentru adunare: din

comitetul Reuniunii: Daniil David, Nicolau Vlad, Nicolau Andreiu, Ioan Fleșeriu, Iosif Indrieș, Dumitru Rob, Irimie Boca, economul Const. Baicu, cassarul prov. Valeriu Orbonaș și secretarul Ioan Moța; ear' ca *oaspeți* dela Orăștie d-nele Antonia Branga și Maria Moța, apoi d-nii Iosif Orbonaș, Ioan Branga, Ioan I. Vulcu, Nicolau Trit, Iuliu Florea și Nic. Tănase; din Căstău dl inv. G. Daniil, primarul Dănilesc etc.; din Sibîșel dl Vas. Ștefănescu; din Vaidei dl preot Z. Tilicea, inv. V. Basarabă; N. Tilicea inv. în Pișchinț; din Romoșel dl notar P. Truca, dl preot N. Roman, dl inv. Dubleş, dl Dubleş sen. și alți frunțași, ear' din Romosul însuși toată inteligența: dl notar Dubleş, care deși bolnav a venit și și-a arătat tot interesul pentru cei sosiți și pentru adunare, împreună cu stim. doamnă, dl capelan V. Basaraba cu d-na, dl preot gr.-cat. I. Văidean cu d-na, d-nii învățători I. Fleșeriu, I. Safta, Vas. Basarabă, primarul și toți frunțașii comunei și număreros popor.

Dl Daniil David, membru în comitetul Reuniunii și delegat de comitet pentru a conduce adunarea, a deschis adunarea cu următorul cuvânt:

Onorată adunare generală!

În absența d-lui președinte și a vicepreședintelui, fiind eu împărțășit de onorul de a conduce prima adunare generală a Reuniunii noastre economice, dați-mi voe, ca deschizând ședința aceasta, să vă salut cu salutare frățească și în numele comitetului Reuniunii noastre, să vă mulțumesc pentru-că ați dat ascultare convocării noastre, prezentându-vă în un număr așa frumos.

Este prima adunare generală adunarea aceasta a Reuniunii noastre, celei tinere în zile, însă mai bogată în rezultatele obținute în intervalul scurt al existenței sale. Ear' fiind vorbă de rezultatele obținute până aici, trebuie să scot la iveală, că pentru ajungerea acestora, meritul cel mai mare îi compete mult stimatului domn președinte Dr.

Ioan Mihu, care cu zel și iubire a propus în ședințele comitetului toate întreprinderile mai însemnate ale Reuniunii. Ajutorăți de comitetul Reuniunii și bine îndemnați de însuflețirea membrilor Reuniunii, nu mai puțin încurajați și de însemnatul sprijin, ce i-a dat Reuniunii institutul de credit »Ardeleana«, deși am trebuit să ne luptăm cu greutatea începutului, totuși putem da mulțumită cerului, că Reuniunea noastră s'a dezvoltat normal și și-a făcut cursul dorit, ear' de țintă s'a apropiat în chip mulțumitor în asemănare cu timpul scurt dela întemeierea ei.

Nu mă extind mai departe în ceea ce se ține de partea istorică a Reuniunii noastre, căci privilegiu veți avea a auzi aceste date din raportul d-lui secretar al Reuniunii, și atunci mai temeinic vă veți putea face judecată despre însemnătatea Reuniunii noastre. Era înființarea ei, după părerea multor frunțași ai noștri, un lucru atât de necesar pentru economii nostri, ca și pânea de toate zilele: căci dacă este vre-un popor agricultor rămas înapoi în purtarea tuturor ramilor de economie, apoi desigur economii nostri sunt printre cei dintâiu între aceștia. La noi și numai la noi mai vedem plugurile de lemn; la noi și earăși la noi sēmēnăturile cu mâna din sac, date după cum vrea vântul să le împrăștie; noi suntem cari ne temem mai mult de comasația, ear' dacă cu forța ni-s'a introdus, eară numai noi nu ne putem mira de ajuns, de ușurătatea și rentabilitatea lucrului de câmp! Vii fără rëndueală, de-ți pare că ai sēmēnăt cucuruz în locul acela, earăși numai la noi se mai pot vedea; noi nu le putem face ca alții, pare-că spre acest scop ne-ar trebui timpul din întreagă viața noastră și toată averea de care dispunem; stropirea viilor contra perezosporei, cine o batjocorea mai tare ca țărani nostri, ba sunt destui, cari și astăzi nu vor a recunoaște folosul cel mare al stropitului viilor; neprețuitul folos al nutrețului crud, sēmēnarea tri-

toului prin bucate și îmbunătățirea locului prin el; creșterea vitelor de soiuri bune; rentabilitatea pomăritului, — tot ocupațiuni economice, atât de vitrig tractate de țeranii noștri.

Iată, on. adunare generală, marele scop al Reuniunii noastre: de a da povețe, sfaturi și îndemnuri bune, prin arangearea de prelegeri și prin publicarea de tractate economice în foaia sa, prin care se aducem și noi cu o zi mai curând poporul nostru la îndreptarea stărilor înapoiate economice, cu cari se luptă. Și dacă Reuniunea noastră își va ajunge ținta aceasta, spre care lucrează cu toate puterile ce-i stau la dispoziție, bunăstarea economilor noștri va înflori și un lucru mai nobil și mai de preț decât acesta, nu poți dori. Să rugăm pe Atotputernicul să ne ajute întru ajungerea scopului nostru sfânt, ear' noi pe noi să ne ascultăm și cele bune să urmărim!

Cu acestea declar adunarea de deschisă.

Cuvântul de deschidere a fost primit cu strigări »să trăiască«, ear' în firul lui, unde s'a amintit de președintele Reuniunii, dl *Dr. Ioan Mihu*, adunarea a făcut frumoase ovațiuni la adresa d-sale.

Președintele a numit apoi doi notari pentru însemnarea desbaterilor adunării acesteia: pe secretarul Reuniunii *Ioan Moța* și pe economul ei dl *C. Baicu*.

Conform ordinii de zi, a invitat apoi pe secretarul a da cetire raportului Comitetului, asupra lucrărilor Reuniunii în întâiul ei an de viață. Secretarul *I. Moța*, dă cetire următorului raport:

Onorată adunare generală!

Silințele puse de comitetul D-voastre, ales în adunarea gen. de constituire dela 14 Nov. 1899, au fost, precum va reeși din raportul de mai jos, încoronate de un succes mulțumitor în cel dintâi an de viață a Reuniunii noastre Economice.

Cel dintâi lucru pe care comitetul Reuniunii l'a făcut, a fost că a adresat publicului avis despre inactivarea Reuniunii și invitare pentru a se înscrie membri, și invitarea a aflat mulțumitor răsuneț, căci s'au înscris.

2 membri fondatori, à 100 cor.	=	200 cor.
29 „ pe viață, à 25 „	=	750 „
198 „ ordinari, à 2 „	=	396 „
36 „ ajutători à 1 „	=	36 „

Dă tot: 265 membri, dela cari au încurs: cor. 1382.

Indată apoi comitetul și-a dat seamă de mijloacele materiale ce-i stau la îndemână pentru lucrările spre scopurile Reuniunii, și a văzut, că și mijloace îi stau suficiente la dispoziție, anume: interesele Fundațiunii făcute pentru această Reuniune de către institutul de credit și de economii „*Ardeleana*“, și taxele dela membri.

Și fiindcă astăzi avem întâia adunare generală, în care presintăm un raport despre începutul activității „Reuniunii Economice în Orăștie“, și fiindcă inactivarea acestei Reuniuni a fost mult ușurată, ba am putea zice că a făcut'o posibilă numai frumoasa fundațiune a institutului de credit și economii „*Ardeleana*“, ne ținem de datorință a vă spune pe scurt ce e și de unde datează această fundațiune.

În a. 1895 împlinind „*Ardeleana*“ 10 ani de existență, Direcțiunea ei, la propunerea Directorului seu *Dr. Mihu*, a hotărît în o ședință, ca în loc de alte manifestări trecătoare, pentru prosperarea institutului în întâii sei 10 ani, să eternizeze data această de bucurie prin aceea, că pun basă unui fond, care să dea la timpul seu mijloacele de lipsă unei Reuniuni, care să spriginească pe economii și meseriașii români din acest ținut și să-i ajute în înaintarea lor economică. În fiecare an din venitul curat al băncii să se depună câte 1000 cor. pentru acest fond. Așa s'a și urmat. Și în 1899, când această Reuniune Economică s'a înființat, fondul „*Ardeleanei*“ merit ei, era deja de 4000 cor. ear' cu dotațiunea din 1899 azi e deja de 5000 cor. și să dotează mereu.

Indeosebi în anul acesta întâiu, Reuniunii noastre i-a stat la îndemână o frumoasă sumă ca interese ale fundațiunei „*Ardeleanei*“, anume interesele dela începutul fundațiunii și ale anului curent: 891·30 și interesele depunerii Reuniunii 43·81, la olaltă 935 cor. 11 fil.

Impregiurarea aceasta a adus comitetul D-voastre în plăcuta poziție de-a putea hotărî în o ședință a sa, că din taxele de membri Reuniunea să nu folosească decât pe cele ale membrilor ordinari și ajutători, cari fac 432 cor., ear' cele dela membri fondatori și pe viață, în sumă de 950 cor., să se adaugă ca capital neatingibil la fondul Reuniunii. Aceasta s'a declarat de comitet în ședința sa dela 20 Ianuarie a

anului 1900 asupra căruia vă raportăm și s'a lucrat în consecueță.

Aci e locul să vă specificăm ce mijloace au stat Reuniunii la dispoziție putând fi cheltuite:

1. taxe de membri . . . . C. 432.—
  2. interesele fundațiunii „*Ard.*“ „ 891·30
  3. „ depunerii R. Ec. „ 43·81
  4. darul dela *Dr. Mihu* (care a cinstit Reuniunii diurnele sale de deputat la Sinod) „ 87·42
  5. sumele încurse la semințe „ 1163·22
- 2617·75

Încă la început, comitetul fiind în parte în curat cu mijloacele ce-i stau la îndemână, el a pus în desbatere programul (planul) de lucrare, croirea cărărilor, pe cari să urmeze activitatea Reuniunii Economice.

Și drept mijloace, cărări pe cari Reuniunea să înainteze spre scopurile sale, spre deșteptarea interesului economilor noștri pentru o lucrare mai rațională a economiei lor, și pentru îmbrățișarea de nouă lucrări și nouă metode de lucrări în economie, comitetul a stabilit următorul program:

1. Ținerea de *prelegeri economice* în mijlocul poporului, prin diferite comune.
2. Ajutorarea membrilor Reuniunii la procurarea cu preț mai moderat de *semințe economice* și de *mașini agricole*.
3. Punerea de *premii* pentru acei membri ai Reuniunii, cari vor dovedi mai frumos spor în îmbrățișarea unor lucrări economice recomandate de Reuniune.
4. Înființarea de *asezăminte economice* folositoare prin comune, cum sunt însoțirile de credit sătești, însoțirile de înmormântare, tovărășiile agricole, etc.
5. Edarea unei *foi economice* ca organ al Reuniunii, prin care să se împartă săptămână de săptămână felurite povețe economice bune, spicuiuri din știința economică.

Și iată cum și în ce măsură comitetul a și realizat acest program.

I. Prelegeri economice a arangeat în decursul anului '7, în 7 comune din ținut, dintre cari 4 au fost deschise și conduse de însuși președintele Reuniunii noastre dl *Dr. I. Mihu*, celelalte de membri ai comitetului. S'au ținut prelegeri economice:

1. În *Orăștie*, la 28 Ian. 1900 sub conducerea președintelui Reuniunii *Dr. Mihu*, și ținând prelegeri membrul

comitetului I. Mihaiu despre foloasele introducerii plantelor de nutreț, ca trifoiul și luțerna în economie, apoi economul Reuniunii C. Baicu despre lucrările mai strict necesare în primăvară în grădinile de pomi. Prelegerile au fost ascultate de numeroși economi și în prezența mai multor membri ai comitetului.

2. În *Balomir*, la 10 Februarie, deschisă fiind prelegerea prin secretarul Reuniunii Ioan Moța, și prelegând membrii com. I. Mihaiu despre plantele de nutreț, ear' N. Mihăilă despre foloasele ținerii vitelor și a străduințelor de a le îmbunătăți soiul.

3. În *Romoșel*, la 25 Febr., conducând prelegerea preș. Dr. Mihiu. Au preles D. David despre cultivarea viiei stăruind asupra lucrărilor cam necunoscute la poporul nostru: a *altoirii* viiei în locul botășitului, și a *stropirii* contra *peronosporei*, apoi economul Reuniunii C. Baicu despre *pomărit*, combătând mai ales răul obicei de a pune pomii prea deși și a-i lăsa apoi negrijiți, ca copiii și oamenii nepeptănați și nespălați în veci; în sfârșit secretarul Reuniunii I. Moța a preles despre însemnătatea *insoțirii* economilor între sine pentru procurarea de unelte și mașini economice sau pentru valorarea mai bună a produselor lor economice.

4. În *Șibot*, la 4 Martie, fiind prezent președintele Reuniunii Dr. Mihiu, și ținând prelegeri despre plantele de nutreț I. Mihaiu și despre stropitul viiei D. David.

5. În *Vinerea*, la 18 Martie, fiind prelegerea introdusă și presidiată de Dr. Mihiu, ear' ca prelegători I. Mihaiu, D. David și I. Moța.

6. În *Balșa*, la 28 Martie, prelegând I. Mihaiu și I. Moța.

7. În *Turdaș*, la 8 Aprilie, prelegând I. Moța și C. Baicu.

Peste tot locul prelegătorii s'au silit a face cunoscut poporului nostru plugar lucruri nouă descoperite de știință în economie și practisate deja cu folos la popoare mai înaintate. Și cu bucurie vă raportăm, că poporul peste tot locul s'a arătat cu deosebit interes și s'a bucurat de eșirea comitetului nostru în mijlocul lui, și se arăta aplicat a încerca și a urma și el după povețele date. Sute de economi erau ascultători peste tot locul.

II. Punctul al doilea al programului de lucru al Reuniunii, procurarea

de *semințe agronomice*, a fost executat pe lângă o deosebită interesare din partea membrilor. Anul trecut a fost un an, în care semințele agronomice, îndeosebi sēmēnța de trifoi și lucernă, erau foarte scumpe, aproape dublu de scumpe ca în ani normali. Comitetul nostru dorind, ca membrii Reuniunii nu numai să nu se de-a napoi în acest an scump dela procurarea de semințe de plante nobile, ci chiar să se îmbărbăteze cât mai mulți a le sămăna, a hotărît, a veni membrilor sei în ajutor în mod simțit la procurarea semințelor, dându-le semințele *chiar sub prețul de cumpărare* și diferența suplinindu-o din mijloacele ce-i stau la dispoziție.

Vestindu-se aceasta, peste 100 de membri au alergat și s'au adresat Reuniunii, de aproape și de departe, ca să le dea, respective să le trimită, semințe. Și s'au împărțit prin Reuniune:

863 klgrm. sēmēnță de trifoiu;
177 kg. lucernă franceză,
57 kg. napi de nutreț, și
5 kg. iarbă italiană.

Pentru aceste semințe Reuniunea a încasat dela membri 1163 cor. 22 fil., ear' prețul lor de cumpărare fiind 1486 cor. 90 fil., diferența de 323 cor. 68 fil. a suplini-o Reuniunea din al seu, ca ajutor dat membrilor sei la procurarea de semințe.

Aci cu plăcere facem amintire de prețiosul sprigin ce l'a dat Reuniunii noastre comerciantul român *Ioan I. Vulcu* din Orăștie, care a vîndut Reuniunii semințele cu un preț așa de mic, cum nu se putea găsi nicăiri la aceste semințe, jertfind însuși din interesele sale pentru Reuniunea noastră.

III. Pentru a stîrni emulațiunea (întrecerea) între membrii Reuniunii, în *cultivarea pomilor* și în *îmbunătățirea soiului de vite*, comitetul a fixat și a publicat că va da 2 premii de câte 10 cor. în aur acelor membri ai sei, cari vor dovedi că au pus de nou în grădinile lor în primăvara a. 1900, peste 50 altoi, 1 premiu de 10 cor. în aur acelu membru, care va dovedi mai bun spor în vre-o grădină de pomi, fie aceea proprie, fie publică, și 5 premii de câte 20 cor. pentru cei-ce își vor aduce câte o vițelușă de soi curat Pinzgau.

S'au înștiințat la primele 2 premii membrii Const. Viorel din Șibot și N. Ștefănescu din Șibișel, că au pus peste 50 altoi de nou în grădini în primă-

vara numită și dl I. Fleșeriu cu grădina de pomi din Romos. Comitetul Reuniunii după cercetările făcute și convins că numiții membri merită încurajare, vă propune premiarea acestor 3 membri ai sei pentru progresele în ale pomăritului în anul trecut.

La premiile pentru vițelușe de Pinzgau, cu părere de rău vă raportăm, că nu s'a înștiințat nici un membru.

(Va urma).

*

Raportul general, în nr. viitor mai departe.

După-ce secretarul a cetit raportul, dl paroch gr.-cat. Ioan Văidean a făcut îndată propunere, că de vreme ce raportul scoate la iveală, ceea-ce s'a afirmat și în cuvîntul de deschidere, că cele mai importante lucrări ale Reuniunii în primul ei an, au fost puse la cale de președintele Reuniunii Dr. Mihiu și cu a lui conlucrare realizate: adunarea generală, în semn de recunoștință să-i trimită merituosului președinte o telegramă de aici, salutându-l la băile la cari petrece de prezent. Propunerea a fost primită unanim și cu însuflețire. S'a trimis dlui Dr. Mihiu următoarea telegramă:

„Prima adunare generală a „Reuniunii Economice“ întrunită în Romos, își aduce cu recunoștință aminte de D-Ta și-Ţi trimite salutul ei. Să trăiți!”

S'a cetit apoi raportul cassarului, din care a reeșit, că Reuniunea nu a cheltuit peste atâta cât i-a stat la îndemână spre cheltuire. A avut anume disponibile cor. 2617'75, și a cheltuit 2556'32, deci a mai rămas un excedent de cor. 61'43, de unde cu o cale reese, că a fost o minciună îndrăsneată vorba pe care o foaie o dăduse în vileag, că d. e. cu »Bunul Econom« acuși se va ajunge să se mănse tot fondul pe care »Ardeleana« l'a format pentru »Reuniunea Economică«. Coperind și pierderea dela »B. Econom«, totuși rămâne un excedent. Socolțiile au fost aprobate de adunare și cassarului, ca și comitetului, s'a dat absolutorul pentru anul de gestiune asupra căruia s'a raportat.

S'a presintat proiectul de budget pe anul de față, și s'a primit de adunare.

Secretarul I. Moța a arătat apoi ce însemnătate au expozițiile de vite: de a împintena poporul la întrecere în ținerea de vite frumoase și de soi ales, și spune că »Ardeleana« a dat anul

trecut din venitul seu curat 220 cor. la »Reuniunea Economică« ca arangînd o expoziție de vite pentru comunele vecine, să împartă acești bani ca premii celor-ce vor aduce la expoziție vite de soi mai bun, mai curat și mai bine grijite. Pune în discuție întrebarea când crede adunarea că ar fi mai bine să se ție expoziția, acum în curînd cum s'a gândit comitetul, ori mai târziu. Toți au fost de parere să se amâne mai spre toamnă, prin Septemvrie—Octomvrie. Așa a rămas. Comitetul se alege pe atunci terminul.

De vreme-ce cassarul ales de adunarea generală constituantă, dl P. Belei, a abzis de acest post în curînd după alegere, lipsindu-i timpul fizic pentru lucrare, adunarea presentă a ales de cassar al Reuniunii pe dl *Valeriu Orbonaș*, care a împlinit și până aci agențele de cassar în mod provisor.

Ear' în comitetul Reuniunii, în locul dlui Dr. A. Munteanu, care fusese ales în adunarea de constituire, dar' după aceea nu s'a înscris de membru al Reuniunii, deci nefiind membru nici în comitet nu mai poate figura, a fost ales dl *Dr. St. Erdélyi*.

Secretarul *I. Moța* a ținut apoi o prelegere despre însemnătatea însoțirilor, adică a unirii puterilor economilor între sine, în tovărășii economice, însoțiri, reuniuni, dovedind cu pilde potrivite marele folos al însoțirii în economie. Indeamnă și pe Romosani a să constituie cât mai în grabă în felurite tovărășii economice. Prelegerea a fost bine primită și prelegătorul aclamat.

După o scurtă explicație a însemnătății pomăritului, s'au împărțit premiile de câte 10 cor. în aur celor propuși în raportul comitetului, dlilor N. Ștefănesc (Sibișel), C. Viorel (Șibot) și I. Fleșeriu (Romos), ca unora ce au dat mai viu ascultare apelului Reuniunii de a cultiva cu zel pomăritul.

Fiind la ordinea zilei eventuale propuneri, dl preot I. Văidean din Romos, a propus, ca să se îndrume comitetul a studia cauza cumpărării unei mașini de treerat cu vapor, care să fie pusă la dispoziția satelor, căci va renta sigur bine. Propunerea s'a transpus comitetului spre studiere.

S'au ales apoi doi membrii verificători ai procesului verbal al adunării, d-nii Nicolau Vlad și Iosif Orbonaș.

S'au împărțit apoi între economii prezenți 25 broșurile »După comasare«

de Blaga, — și președintele a declarat adunarea de închisă, în mijloc de frumoașă însuflețire.

S'au înscris îndată 28 membrii noi la Reuniune solvind 51 cor.

Concertul.

După pauză de vre-o $\frac{1}{2}$ oră dela adunare, ne-am adunat cu toții, oaspeții și inteligența din loc și o parte de popor, în sala școlii, unde corul mixt local s'a produs cu concertul al cărui program l-am publicat în numărul trecut. Din cor fac parte fete și neveste din sat, cum și d-nele Dubleş, Basarabă și Safta, apoi juni și bărbați, sub conducerea dlui înv. Safta. Spre lauda atât a membrilor corului cât și a zelosului lor conducător, mărturisim, că am rămas pe deplin mulțumiți, surprinși chiar, de succesul frumos cu care au executat punctele corale ale programului. Unele au trebuit chiar repetate. Au plăcut și au fost viu aplaudați dnii Safta, Basarabă, I. Văidean și C. Popescu, în punctele de cvartet. Peste tot concertul a reușit bine, și a avut și rezultat material suficient, s'au încassat vre-o 60 cor.

Pe inserate noi cei din afară ne-am întors spre casă cu plăcute impresiuni, ear' în comună s'a încins jocul vesel, la care a luat parte poporul cu inteligența (și unii oaspeți ce au rămas), până în zorile zilei următoare.

AGRICULTURA

Gătirea nutrețului brunet.

Pe timp ploios, când fînul nu se poate usca îndeajuns, se gătește nutreț brunet. Spre acest sfîrșit fînul de jumătate uscat se pune grămadă și se calcă bărbătește și de-o potrivă dela mijloc înspre margini. Nu sunt prea mulți nici 10—15 oameni pentru săvîrșirea acestei îndesări. Grămada se face până la 5 metri înălțime și deasupra se așează un strat gros de paie. După 4—8 zile fînul lăsat nemișcat în grămadă se încălzește și asudă. El se încălzește apoi treptat. Dospirea aceasta ține 4—6 săptămâni. De aici încolo începe a se răci și la 8 săptămâni, de când s'a pus clae, el e numai bun de dat la vite.

E neapărat de lipsă ca grămada să fie îndesată cât mai bine și să se nu se miște de loc până când fînul s'a

răcit de sine (8 săptămâni). Dacă fînul, înfăbentat ori-cât de tare în clae, l'am înprăștia, el se strică cu desăvîrșire.

Nu isbutește gătirea fînului brunet, dacă la punerea în clae a fost prea verde ori plin de apă sau de rouă. În astfel de împregiurări înfăbentarea trece peste 80° C. și cu chipul acesta fînul arde și se preface în cărbuni. În această stare se poate întrebuița numai ca gunoiu.

Din grămadă, fînul brunet se taie cu un cuțit bine agerit sau cu o coasă.

Când gătirea fînului brunet isbutește, el are un gust și miros plăcut, vitele îl mănăcă cu plăcere și le priește.

Puterea rugăciunii.

— Intemplare adevărată, povestită de mama. —

E noapte. Stradele Capitalei s'au liniștit de tot. Orașul pare cufundat într'un somn adânc.

Dar' colo, la o fereastră, se zărește încă lumină. Ear' înăuntru, pe un pat cu așternuturile albe, zace dus, cu ochii pe jumătate închiși și cu buzele arse de ferbințeală, un copilăș mic ca de un an și jumătate.

Mama, îndurerată, veghează la capul lui, gândindu-se cât de fericită era ea înainte de-a i-se îmbolnăvi copilul, și cum de atunci toată fericirea ei a pierit.

Au trecut săptămâni, decând ea stă ziua și noaptea, fără să se miște de lângă odorul ei, căruia îi merge din zi în zi mai rău, și care poate că în curînd va părăsi această lume.

Doctorul, care vine mereu și se duce fără să-i dea de leac, nu i-a spus aceasta, dar' ea a înțeles din privirile lui, a simțit cu inima ei de mamă.

La acest gând, mahnita mamă se înfioră. Cum să se despartă de copilul ei, pe care-l iubește atât de mult și fără de care n'ar putea trăi nici o clipă?...

— Nu, nici odată! Nici odată!... isbucnește ea în plâns.

Doamne, Dumnezeu!... Maica Domnului!... Numai în tine mai am nădejde. Numai dela tine mai aștept ajutor!... Nu mă lăsa!... Și tu ai avut un fiu!... Și tu, când ți-ai văzut fiul pe cruce, luptând cu chinurile morții, ai fost sfășiată de durerea, care sfășie azi inima mea... Nu mă lăsa Maica Domnului!... Nu mă lăsa!...

Astfel se rugă ea vreme îndelun-

gată, stând în genunchi și vârsând șiroaie de lacrimi...

Sărmana! Era atâta foc și atâta durere în rugăciunea ei, încât s'ar fi înduioșat și pietrele.

Când se sculă din genunchi, ceasornicul din perete bătù ora una după miezul nopții...

Dar' copilului îi e din ce în ce mai rău, trupu-i arde ca focul. Desperată, mama așteaptă din minut în minut, ca să-i vadă sfârșitul . . . . .

Lungă și chinuitoare trebuie să-i se fi părut bieteii mame această noapte; de oare-ce a doua zi de dimineață era slabă și prăpădită; că de-abia se putea ținea pe picioare.

Pe când sta însă abătută la capul copilășului, care abia mai răsuffa, numai ce se pomenește cu doctorul, că intră în casă, fără să-l fi așteptat așa de dimineață, și începe să examineze pe micul bolnav cu multă băgare de seamă.

Mama, mirată, îi soarbe din ochi cea mai mică mișcare.

— Doctore! te rog pentru numele lui Dumnezeu, spune-mi, ce crezi? Scapă sau nu?...

— Linștește-te, Doamnă! să nu ne pierdem nădejdea. Să mai încercăm, poate că vom isbuti... Ascultă întâiu, să-ți spun o întâmplare ciudată. Astă noapte, mă scol speriat din somn. Era cam pe la *ora unu după miezul nopții*. Visasem niște vise foarte urite. Vreau să adorm din nou, dar' nu pot și fără să vreau, mi-aduc aminte de copilul Dumitale...

La auzul acestor cuvinte, mamei mai că-i veni să leșine.

Tremura din tot corpul, și de abia se putea ținea, ca doctorul să nu-i observe emoțiunea.

— Și dela copilul Dumitale, urmă doctorul, mi-aduc aminte de o carte, în care cetisem mai de mult un leac, pentru boala de care el suferă. Repede mă scol și caut printre cărți, până-ce găsesc pe aceea care-mi trebuia... Uită-te, această rețetă, să o faci numai decât... Eu plec. Nu trebuie să pierdem nădejdea!...

Mama rămase zăpăcită, uimită.... Va să zică, doctorul s'a sculat din somn, și a găsit un leac pentru copilul ei, când?... pe la *ora unu după miezul nopții!*... Dar' asta e tocmai ora, când ea se rugase Celui de sus cu atâta foc!...

Nu cumva Prea-Milostivul s'o fi înduioșat de lacrimile ei?... Nu este oare un ajutor dela Dumnezeu?...

Nădejdea începù să incolțească din nou în inima ei arsă de durere.

Repede, sărmana mamă trimite cu rețeta la farmacie, după leacul prescris. Și — minune! — spre seară în adevăr copilului începe să-i fie mai bine.

Din ziua aceea, el se însănătoșea vâzând cu ochii, și în scurt timp se făcù bine de tot.

Mama recunoscù în aceasta un ajutor venit din cer. Și de atunci, ea nu lăsă să treacă nici o zi, fără să aducă laude și mulțumiri Prea Milostivului și Atotputernicului Dumnezeu.

(„Albina”)

Eugeniu Dulfu.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Statificarea școalelor. Districtul de peste Tisa al bisericii reformate ungurești, și-a ținut săptămâna trecută adunarea generală de primăvară în Dobrișin. Intre obiectele pertractate a fost și cestiunea statificării școalelor, care a provocat discuție animată; însuși Tisza Kálmán fostul prin ministru a fost pentru susținerea caracterului confesional al lor, ear' adunarea, la propunerea lui Tisza a hotărît că numai în cazul când nu mai pot, atunci să le lase spre prefacere în școale de stat.

Dar pentru biserica din Deva.

Pentru repararea bisericii gr.-or. române din Deva au intrat la subscrisul dela următorii domnii și doamne următoarele sume: D-na v. d. Dr. Ana Petco, 100 cor., d-na v. d. Leondia Șerban, 80 cor., dl Francisc Hosszu-Longin adv. și d-na soția Elena Pop de Băsesci, 40 cor., dl Dr. Aurel Vlad, adv. 30 cor., dl Romnluș Cutean, 5 cor., dl Iosif David, cassar orășenesc 5 cor., dl Nicolau Bogdan, comerciant 2 cor. Suma 262 cor.

Primească marinimosii donatori mulțămită cordială pentru marinimositatea d-lor față de sfânta noastră biserică. Bunul Dumnezeu să le resplătească! Deva. 10 Maiu 1901. George Romanul protopresbiter.

Moștenire. O femeie originară din comuna Salașul-superior de lângă Hațeg, murind de curând în orașul Galați, în România, prin testament făcut după toate formalitățile legale, a lăsat bisericii greco-catolice române din Salașul-superior o moștenire de peste 20.000 lei. A dispus adecă, ca averea sa imobilă, constătătoare din o casă cu etaj într'o stradă de frunte din Galați și prețuită cu 50.000 lei, să se vînză, ear' din suma obținută să se plătească mai multe legate în suma totală de 29.000 lei, și apoi restul să fie al bisericii din numita comună.

Pentru oasa meseriașilor din Sibiu. Înaltpreasânția Sa metropolitul Ioan Meșian, patronul reuniunii meseriașilor români din Sibiu, a donat acestei reuniuni 300 coroane la fondul pentru răscumpărarea casei cumpărate de consistorul archidieceșan pe sama Reuniunii.

O doică ferioită. La curtea italiană e bucurie. Regina a născut în pace o fetiță sănătoasă. I'au luat doică care s'o lăpteze și anume: o țerancă, Maddalena Cinti, nevestă foarte frumoșică, care se va ferici în urma slujbei ei. Pe lângă întreaga întreținere regească dela curte, capetă lunar 150 lire (lei) plată și câte un dar de 10.000 lire, când îi va eși princesei primul dinte, când va face primul pas și când va roști primul cuvânt. Afară de aceea va primi la întărcare 16.000 lire și până la finea vieții o pensiuie anuală de 1200 lire.

Păpuși englezi pentru Buri.

Un fabricant olandez s'a întâlnit zilele trecute în Kissingen cu un fabricant englez, care i-a povestit, că înainte cu două luni primise dela ministerul englez de războiu însărcinarea să lifereze 35.000 ghete pentru armată engleză din Transvaal. Înainte cu 2 săptămâni a fost chemat din nou la minister cerând-i-se alte 35.000 de ghete. („Cele dintâiu le-a înhățat De Wett”, îi șopti un funcționar, când a eșit de acolo).

Pentru masa studenților din Brad au încurs în urma apelului Direcțiunii, până la 28 Maiu n. (pe când fusese terminul ne înapoiare a listelor), următoarele sume: Din Br a ș o v colectați prin dl I. Petru, 8 cor., prin

B. Baiulescu 10.; din Făgăraș, prin dl Ben. Pop, 24 cor.; din Foveutea, prin dl D. Cordescu. 46 cor.; din Zernești, prin I. Dan, cor. 13'25.; din Constanța (România) prin dl P. Ilieș, 40 lei; din Orăștie prin I. Moța, 220 cor.; din Hațeg, prin dl Iuliu Ciuciu, 41 cor.; din Pecica prin Dr. D. Barbu, 22 cor.; din Buteni prin I. Georgia, 24 cor.; din Românești prin T. Baiant, 6'50.; dela Reuniunea de păstrare din Ilva mare, 10 cor.; din Vidrăde-sus dela dl Mihail Gomboș, proprietar ca cunună eternă pe mormântu iubitei sale Ana Gomboș mar. cav. Ioanette, 50 cor.; — totalul sumei publicate de astă-dată de comisia administrativă a Mesei, e: cor. 514'75.

Examenele de vară în tractul gr.-or. al Orăștiei, s'au terminat Joi în săptămâna asta, la Vinerea. În vechiul tract au fost conduse de dl prot. V. Domșa, care cu destul zel a condus examenele din 2—3 comune într'o zi. În părțile adause din fostul tract Geogiu, examenele au fost presidate de preoți vecini.

Reuniune agr. românească nouă! La Brașov fruntași ai neamului nostru s'au pus pe lucru să înființeze a treia Reuniune agricolă română. Vom da amănunte. Și pân'atunci dorim ca D-zeu să le ajute!

In Căinelul-de-sus (tractul gr.-ort. al Zarandului), a fost ales preot în 13 Maiu n. clericul abs. Dionisie Mateeș din Herțegani. Alegerea decursă în ordine, a fost condusă de dl proptop Damian.

Furtuni nemiluite cu batere de piatră se vestesc din foarte multe părți ale țării. În multe locuri piatra a zdrobit sămănăturile de nu se vor mai putea reculege. Peste tot mersul vremii pare că în vara asta va fi furtunos și grindinos.

Haz. «Unirii» i-să scrie din Pesta următoarea întâmplare hazlie: Un avocat și-a fidanțat o domnișoară. Au mers la olaltă la bal — unde au făcut cunoștință cu un inginer din Viena. Inginerului i-a plăcut fata și încă la bal i-a făcut ofertă de căsătorie. Mâne avocatul primește înderătinelul. Avocatul era convins, că fata numai din

neprecuțetare a făcut pasul acesta — și se cugetă cum se-și recapete fericirea perdută. Scrie două epistole, una inginerului și una viitoarei soacre! «Onorată Doamnă! Gratulez la noul noroc! Ca un amic al familiei vă fac atent la o împrejurare. Inginerul e altcum de omenie — numai nasul nu-i natural. Acum doi ani i-a picat și la clinica din Viena i-au pus altul. Pentru aceea are datină a și-l prinde. Convingeți-vă!» Cealaltă epistolă: «Stimate Domnule! În durere mă mângăie cugetul, că fosta mea mireasă e acum a unui om brav. Ca cunoscut al familiei te fac atent, — ca să nu te surprindă treaba — Doamna are mania a mușca nasurile oamenilor. Te asigur, că mușcarea nu e în totdeauna periculoasă. La început ți-a fi cam curios, după aceea te vei deda!» Etc. Nici unul nu dă crezământ epistolei, dar' curioși fiind, d'abia așteptau convenirea. Inginerul intră! Doamna își țintește ochii spre nasul inginerului. Inginerul — firește — de frică însă își prinde nasul. Ambii cugetă la epistolă — și se conving despre adevărul ei. Doamna grăește: Domnule, înainte de a mă dechiara, ai bunăntate a veni cu mine în chilia cealaltă. — Pardonăți, doamnă... dar... și gălbînind de frică, o urmărește. — D-le! Fă-mi plăcerea aceea, concedemi te rog, ca să-ți prind nițel nasul. Inginerului nu i-a mai trebuit altă, fără sănătate, să ia la sănătoasă și de frică nu s'a mai oprit până în Viena. Acolo de frica nasului a zăcut vre-o 10 zile. Avocatul intrigant s'a cununat.

P o v a ț ă.

Cum să apărăm curechiul contra omidelor?

Unul dintre mijloacele cele mai însemnate pentru scutirea curechiului contra omidelor este: stîrpirea ouălor acestora.

Fluturele de varză își așează ouăle începând de pe la mijlocul lui Maiu, în mici gramejoare pe partea din jos a foilor plantelor noastre de grădină. Ouăle au culoare galbină. Stîrpirea se întâmplă prin trecerea pe rînd dela legumă la legumă și turtind, atât ouăle, cât și micile omide cari s'ar fi ivit, cu ajutorul unei hârtii. Hârtia n'are altă menire, decât scutirea mâinii contra necurăteniei. În Iulie se arată a doua generație, adică al doilea rînd de fluturi, cari depun și ei ouă, de astă-dată însă numai pe frunzele curechiului. Dacă nimicirea ouălor din prima gene-

rațiune a fost de dorit, nimicirea ouălor din a doua generație, adică din Iulie, este neapărat trebuincioasă, ca cel mai bun mijloc contra stîrpirii omidelor și în urmare pentru încunguirarea pagubelor ce ele ar pricinui.

Cine așadar' în Iulie, din 4 în 4 zile, merge dela fir la fir de curechiu strivind ouăle, nu va fi silit mai târziu să culegă cu zilele de cap omidele reslățite dearîndul pe toate frunzele curechiului și adesea nici chiar cu chipul acesta să nu fie în stare a-și mîntui curechiul de acești dușmani pri-mejdioși.

Boala de splină [armurarea] la vitele cornute, este primeidiasă și lipicioasă. Ea poate fi vindecată prin altoirea vitei contra ei [cum se altoesc copii contra vîrsatului]. Cele recomandate în numărul nostru trecut de medicul veterinar [de vite], primesc această boală, nu pe cea de gură și ungiu, cum din gre-eală s'a scris. A să chema la altoire medicul veterinar [de vite].

Din însărcinarea „Reuniunii Economice“:
Eidtor și redactor responsabil: Ioan Moța.

Panopticum!

Mare museu anatomic și panoramă,

să află zilnic deschise pentru vederea publicului, în curtea restaurantului „PANONIA“.

Mai stă aici numai puține zile!

Cu ziua de azi **s'au redus prețurile**, și anume: pentru Panopticum și panoramă 15 cr. (30 fileri) de persoană, ear' pentru adulți **secția de observare a boalelor lipicioase venerice**, costă separat 10 cr. (20 fileri). Vrednic a fi văzut de fiecare om doritor a cunoaște reul acelor boale și a se feri de ele!

V. Winter.

Sz. 753 — 1901. végrh.

1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhirré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1899. évi 4866 számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ ja-

vára Beda Gyorgye és t. ellen 140 kor. s jár. erejéig 1899. évi július hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1170 koronára becült következő ingóságok, u. m. szarvasmarhák, lovak és szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. járásbiróság 1901-ik évi V. 745 számú végzése folytán 140 kor. tőkekövetelés, ennek 1897. évi márczius hó 11. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 63 kor. 12 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Sztohalmán Serbán Petru házában 1901. évi június hó 15. napjának d. e. 10 órakor és folytatolag Szt-Andráson Okas Mihály házában 1901. évi június hó 15. napjának délelőtti 11 $\frac{1}{2}$ órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Déván, 190. évi május hó 27. napján.

SCHUSTER VILMOS,
kir. birósági végrehajtó.

680—1901. végrh. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhirrre teszi, hogy „a szászvárosi kir. járásbiróság 1898. évi Sp. I. 189/3 számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ javára Kazán Iuon I. Petru s. társai ellen 130 kor. s jár. erejéig 1899. évi július hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2912 koronára becsült következő ingóságok, u. m. szarvasmarhák, takarmány, és lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. járásbiróság 1901-ik évi V. 627 számú végzése folytán 130 kor. tőkekövetelés ennek 1893. évi november hó 11. napjától járó 8% kamatai, $\frac{1}{8}\%$ váltó díj s eddig összesen 97 kor. 96 fillérben

biróilag már megállapított költségek erejéig Nagyágon Oprea Alimpiu lakásán leendő eszközlésére 1901. évi június hó 14. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Déván, 1901. évi május hó 24. napján.

Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Ce corespunde mai bine vredniciei ocupațiunii?

**Tipărituri a le se;
doare-ce ele sunt
cel mai elocuent
representant al
firmei insași. ✨ ✨
Unde se află spiri-
tul indeletnicirii
moderne — acolo
și tipărituri ele-
gante. ✨ ✨ ✨ ✨**

Pentru efectuiri de tot soiul de tipărituri estetice și moderne îngrijeste:
**„Minerva“ institut tipografic,
societate pe acții în Orăștie (Szászváros).**

NOU DEPOSIT

de scânduri și lemne de zidiri!

Atragem luarea aminte a publicului nostru asupra depositului de scânduri și lemne de zidiri, pe care l'a deschis și dl Dumitru Martin, măestru tâmplar în Orăștie, în str. Căstăului!

677—1901. végrh. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhirrre teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróság 1898. évi Sp. I. 182/3 számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ javára Kazán Iuon I. Niculae s. t. ellen 142 kor. s jár. erejéig 1899. évi július hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2912 koronára becült következő ingóságok, u. m. szarvasmarhák, takarmány és lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. járásbiróság 1901-ik évi V. 624 számú végzése folytán 142 kor. tőkekövetelés, ennek 1895. évi május hó 21. napjától járó 8% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 108 kor. 20 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Nagyágon alperes Oprea Alimpiu lakásán leendő eszközlésére 1901. évi június hó 14. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Déván, 1901. évi május hó 24. napján.

SCHUSTER VILMOS,
kir. bir. végrh.

„LA ROMÂNCA!”

Cea mai bogată prăvălie în mărfuri de manufactură: în năfrâmi și sorturi dela cele mai fine, de mătăsă, până la cele de toate zilele, și tot felul de pânze și stofe de haine pentru casă, pălării de pae pentru femei, haine de călușeri, bumbac, flanele, etc. etc. — este prăvălia

La Româncea!

a lui

Ion Lazaroiu

în **Orăștie.**

==== In prăvălia dlui Ion Lazaroiu în Orăștie, se primește numai decât un învățacel, care se aibă cel puțin 2 clase gimnasiale. Viitor frumos! Condiții potrivite! =====

616—1901. véghr. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírótság 1898. évi Sp. I. 152/5 számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt „Ardeleana” javára Oprea Alimpiu s. t. ellen 78 kor. s jár. erejéig 1899. évi július hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 2912 koronára becsült következő ingóságok, u. m. szarvasmarhák, takarmány és lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. járásbírótság 1901-ik évi V. 497/9 számú végzése folytán 78 kor. tőkekövetelés ennek 1895. évi április hó 13. napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 86 kor. 98 fillérben biroilag már megállapított költségek erejéig Nagyágon alperes lakásán leendő eszközlésére **1901. évi június hó 14. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Déván, 1901. évi május hó 24. napján.

SCHUSTER VILMOS,

kir. bír. véghr.

617—1901. végr. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírótság 1898. évi Sp. I. 153/5 számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt „Ardeleana” javára Kazán Ioszif lui Niculae s. t. ellen 88 kor. s jár. erejéig 1899. évi július hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 2912 koronára becsült következő ingóságok, u. m. szarvasmarhák, takarmány és lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. járásbírótság, 1901-ik évi V. 498 számú végzése folytán 88 kor. tőkekövetelés ennek 1895. évi november hó 21. napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 78 kor. 42 fillérben biroilag már megállapított költségek erejéig Nagyágon Oprea Alimpiu lakásán leendő eszközlésére **1901. évi június hó 14. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Déván, 1901. évi május hó 24. napján.

SCHUSTER VILMOS,

kir. bír. végrh.

SPICUIRI LITERARE

Pe jumătate de an . . . 1 cor.

Orăştie, 26 Maiu v. 1901.

Pe un an întreg . . . 2 cor.

TREI PASERI

Am spus Şoimului: „Porneşte
„Peste câmpuri neumbrate
„Floarea dragostei de-mi cată“.
Mi-a răspuns: — „E prea departe“!

Am spus Aquilei: „Ajută-mi!
„Focul sfânt care-a apus
„Sboară 'n cer şi mi-'l răpeşte“.
Mi-a răspuns: — „Este prea sus“!

Şi-am spus Vulturului: „Rupe-mi
„Inima cu dor pustiu
„Şi mă vindecă de chinuri“.
Mi-a răspuns: „E prea târziu!“
Ioan N. Roman.

Legendele lunilor.

Iunie.

Românii închinaseră luna
lui Iunie zeiţei Junona, nevasta
lui Joe şi mama lui Vulcan, lui
Hébé şi lui Martie.

Grecii adorau pe Junona
sub numele de Hébé; ea perso-
nifica căsătoria. Cultul ei era ce-
lebrat cu cea mai mare strălucire
în Sparta, în Mycene, în Argos.
Un templu al Iunonei, numit
heroem, situat în valea muntelui
Eubeu, între Argos şi Mycene,
trecea drept una din capdoperile
artei greceşti. La fiecare cinci ani
se celebra în onoarea ei jocuri
numite Here, în care biruitorul
primea o pavăză şi o cunună de
nyrt.

În ziua de 24 Iunie, ziua
solstiţiului de vară, se serba For-

tuna fiica lui Joe, care avea în
Roma mai multe temple decât
toate celelalte divinităţi la un loc.

La fiecare cinci ani, în
Grecia, erau jocurile Olympice,
consacrate lui Joe, Olympicul,
suveranul zeilor, pe care Grecii
îl adorau sub numele de Zeus şi
Romanii sub numele de Zeus
pater.

Jocurile Olympice ţinea cinci
zile.

Luptătorilor li-se oferea cinci
jocuri: saltul, alegerea, discul,
aruncarea cu suliţa şi lupta dreaptă;
acolo veniau şi poeţii, scriitorii,
artiştii să-şi facă cunoscute ope-
rele lor. Regii cei mai puternici
veneau acolo să-şi dispute pre-
miile.

Triumfătorii primeau cunune;
numele lor erau înscrise în re-
gistrele publice. Oraşele din care
erau originari le ridicau statue de
de marmoră ori de bronz.

— Iunie mai uscat decât umed,
umple buţile cu vin bun. Oamenii
şi vântul de Iunie curând se
schimbă. Iunie umed şi rece, strică
întreg anul. Călătoria furnicilor
vesteşte timp bun. Omidele multe
sunt semn de vin şi grâu mult.
Săritul peştilor vesteşte turtună.
De sunt mulţi bureţi iuţi, iarna
viitoare are să fie uşoară, la din
contră grea. Bureţii porceşti ne
spun capătul, ceilalţi începutul
iernei viitoare cum are să fie.

CÂND NE-AU DESPĂRŢIT..

Când ne-au despărţit, iubit-o,
Intrigile duşmăneşti,
Eu m'am dus la vrăjitoare
Ca să ştiu de mă iubeşti,
Şi-am rugat-o 'n cărţi să vadă
De mai am ori nu noroc,
Şi să-mi cate 'n bobi si 'n palmă,
Şi să-mi spue din gheoc.

Vrăjitoarea, iscusită,
Par'că m'a 'nţeles ce vreau,
Căci mi-a spus atâtea lucruri
Toate după placul meu —
Par'că le cetea din carte:
Dragoste, noroc... minunil
Eară eu credeam în toată
Claia ceea de minciuni.

Azi... îmi pare rău, iubit-o,
Îndărăt decât în cale,
Şi de farmecele babei
Şi de farmecele tale.

Vrăjitoare amândouă, —
Dar' cu ce-am rămas eu oare?
Cu nimic! — doar' cu credinţa:
„Să nu crezi în vrăjitoare!“

CIOCÂRLIA

(Urmare şi fine.)

III.

A doua legendă a Ciocârliei,
tot din Bucovina, sună astfel:

Au fost odată în părțile răsăritului un împărat și o împărăteasă. Împăratul acela se cheama Titus, eară împărăteasa Gherghina.

Acești doi domnitori trăiau în pace, liniște, unire, dragoste, și aveau de toate bunătățile, numai un singur lucru le lipsea... n'aveau nici un prunc.

Ce n'au făcut?... întreat'au pe toți oamenii cei mai învățați ai împărăției de sfat... Nu era un doctor, pe care să-l fi trecut cu vederea și să nu-l fi întreat cum ar putea căpeta și ei un fiu. Bal în urma urmelor, când văzură că nimeni nu le poate ajuta, alergară și pe la vrăjitoare după sfat.

Dar' de geaba!

Intr'o zi după-ce pierdură acuma toată nedejdia că vor avea și ei cândva un prunc ca toată lumea, a făcut împăratul acesta o petrecere mare la care s'au adunat toți sfinții, bătrânii și mai marii împărăției sale împreună cu soțiile lor.

Toate mamele, câte se adunară la petrecerea aceasta, se bucurau și își legănav pruncii în brațe, numai împărăteasa Gherghina era foarte tristă, pentru-că nu avea nici un prunc pe care să-l strângă și ea în brațe și să-l dezmierde.

Eată însă că într'o noapte, după petrecerea avută i-s'a arătat împăratului Titus o babă bătrână în vis, care i-a spus următoarele:

— Înălțate împărate! nu te supăra, ci te bucură, căci împărăteasa Gherghina va naște de bună-samă un prunc numai dacă va merge la pârîul care curge prin pădurea cea verde dela capetul împărăției tale și va bea apă din tr'nsul.

Împăratul trezindu-se din somn și-a însemnat foarte bine cuvintele babei, și cum s'a zărit

de ziuă s'a dus de i-lea spus din fir în pâr împărătesei.

Gherghina, să-l fi prins pe Dumnezeu de un picior nu s'ar fi bucurat așa de tare ca acuma, când a auzit ceea-ce i-a spus împăratul; și fără a perde mult timp în zadar s'a pornit și s'a dus la pârîul din pădurea cea verde și-a bătut apă din tr'nsul.

Nu mult timp după acest, eată că împărăteasa Gherghina și-a văzut visul cu ochii... a născut adecă o copilă foarte frumoasă.

Copila aceasta creștea într'o zi ca alta într'un an, eară într'un an ca alta în zece ani... Cine o vedea azi mâne n'o mai cunoștea căci cu cât creștea mai mare, cu atâta se făcea mai voinică și mai frumoasă.

După-ce a crescut acuma copila aceasta mare și a devenit fată în floare, a început a eși în toată dimineața și sara la preumblare ca să privească răsăritul și apusul Soarelui.

Eșind ea așa în mai multe dăți și privind ore întregi cum răsare și apune Soarele, așa de tare i-a plăcut acesta, că în urma urmelor s'a îndrăgit de dînsul.

După-ce s'a îndrăgit, numai era nici o plăcere pentru ea pe acest pământ, și prin urmare într'o bună dimineață își propusă să călătorească spre Soare, să afle palatul lui și apoi câtva fi și-a trăi să nu se mai despărtească de dînsul.

Ca o copilă bună a spus această dorință a sa și maicii sale. Dar' maică-sa n'a voit s'o lase nicăieri. Ea a spus apoi și împăratului dorința sa, dar' nici el n'a voit s'o lase nicăieri să se ducă, pentru-că amândoi o iubeau foarte tare, și nu știau ce ar fi făcut de scârbă, dacă unica lor

fică i-ar fi părăsit și s'ar fi dus cine știe unde.

Copilă de supărare că părinții săi nu vor s'o lase, a început a se usca și în vr'o câteva zile așa de tare a slăbit, că de-abia se putea urni din loc.

Văzând aceasta împăratul, și-a călcat pe inimă, i-a dat binecuvântarea părintească și toate cele trebuincioase de drum, și apoi a lăsat-o să se ducă în treabă și.

Copila, luându-și acuma rămas bun dela părinții săi, s'a pornit spre răsărit și s'a dus, s'a dus îndelungat, până-ce a ajuns la o apă foarte mare, ce curgea foarte repede.

Ce să facă ea acuma?... cum să treacă ea apa aceasta? căci pod peste dînsa nu era și a înota nu știa, și măcar de ar fi știut, era peste puțină s'o treacă d'a notul, căci era foarte mare.

Iată însă că pe când sta ea așa, bătându-și capul ce e de făcut?... vede că ese din apă o fată foarte frumoasă îmbrăcată tot în alb, care îi zise:

— Tu îți vei ajunge scopul tău, dar' lung timp acolo nu-ți este îngăduit să stai... Multă plăcere nu vei gusta!

Și cum rosti fata cea frumoasă cuvintele acestea, îndată s'a făcut un pod peste apa cea mare, pe care a trecut fata de împărat de cealaltă parte.

După-ce a trecut acuma fata de împărat apa aceea, a călătorit earăși mai departe și s'a dus, s'a tot dus, până-ce a ajuns la o babă bătrână, care păștea un cârd de găște.

Baba, curioasă ca toate babele, cum a văzut-o îndată și întreat-o de unde vine și încotro se duce?

Fata împăratului, răspunzând

lu-i, i-a istorisit toate din fir în vîr: cum și ce fel?... de unde vine și încotro se duce...

— Eu, draga mătușei, — n-ai mai departe baba — pot să-ți scurtez foarte mult calea.

— Dacă mi-ai scurta-o, mătușică, mare bine mi-ai mai face și Doamnel cum ți-aș mai mulțumi pentru fapta dumitale!

Baba măgulită prin cuvintele fetei, îi dădă în mîna dreaptă un pomișor, ear' în mîna stîngă un inel foarte mic și îi zice să facă cruce cu pomișorul, că apoi îndată va vedea ce se va întempla cu dînsa.

Fata o ascultă, face cruce cu pomișorul și... ce să vadă?... vede că d'odată se ridică în aer și cineva o duce pe sus, dar' bine o duce nu știe.

Așa se duse ea prin aer, par'că ar fi fost de cineva vrăjită a călări pe o prăjină de alun, și cât ai clipi din ochi ajunse dinaintea palatului Soarelui.

Pe dinaintea palatului acestuia curgea un rîu limpede ca lacrema.

Spre a trece peste rîul acesta ori și cine ar fi fost acela, care ar fi voit să treacă trebuia să treacă, trebuia să plătească un argint, ori de nu rătăcia un an întreg prin lume.

Călătoarea noastră, ca să nu mai umble rătăcind prin lume, luă inelul ce l-a fost căpătat dela baba cea bătrână, și îl dete moșneagului ca s'o treacă de cea parte.

Bătrînul, luînd inelul, a trecut-o de cea parte de rîu fără să mai întindă multă vorbă cu dînsa.

Acum a sosit ea la poarta palatului sau a curței, prin care a intrat încetul în ogradă și deaicea s'a dus apoi la ușa curței.

Lîngă ușa curței se afla un

căne foarte mare cu două capete. Cănele acesta cum a zărit-o deauna a început foarte tare a lătra și a se da la dînsa, nu mai, nu mai s'o apuce în dinți.

Mama Soarelui, căci Soarele avea o mamă foarte bătrână, și palatul acesta era palatul Soarelui, deci mama Soarelui, cum auzi cănele cel cu două capete lătrînd, a eșit afară și cum a văzut pe călătoarea noastră a întreat-o mînioasă:

— Pe cine cauți tu aici și ce vrei?

Călătoarea noastră neștiind cine e bătrîna care a întreat-o așa de răstit, și ce are să se întemple dacă i-a spune ceea-ce i-a spus, poate că i-ar fi răspuns cum ar fi trebuit să-i răspundă. Așa însă, în nevinovăția sa, neștiind ce e prefăcătoria și minciuna, și cât de bine pot să-ți prindă și acestea câte odată, zise bătrînei:

— Eu caut pe mult iubitul și doritul meu Soare, după care mult timp am alergat și nu mai acum am putut ajunge la palatul lui!.

Auzind mama Soarelui aceste cuvinte, s'a făcut foc de mînie și a început a o blăstîma zicînd:

— Blăstîmată să fi tu, că ai îndrăsnit a veni până aici să amăgești cu frumseța ta pe fiul meu!.. În pasere să te prefaci, și în toată ziua să sbori spre cer!..

Și într'adevăr că îndată-ce a rostit baba cuvintele acestea, tînera copilă mai înainte de a da ochii cu iubitul său, mai nainte de a apuca măcar a-i spunecât de tare îl iubește, s'a prefăcut într'o pasere mică, pe care oamenii o numesc Ciocărlie, și care, de atunci și până în ziua de astăzi tot-deauna, când e frumos și senin afară, se înalță cîntînd spre cer spre iubitul său.

S. Fl. Marian.

Urmările neascultării.

— Din nemțește. —

Cînd odinioară un băiat se împotriviise statului plin de iubire al mamei sale cu privire la urmările triste ale păcatului, tatăl său ia istorisit următoarea pămîntie:

Cîtă intristare se vedea în fața mamei mele, cînd află, că toate câte mi-a zis și toate câte a suferit nu erau în stare să mă miște. S'a ridicat, se meargă în casă, și eu îi urmam la oare-care depărtare. Ea a vorbit într'una până a ajuns la ușa casei.

«E timpul școlii», zise dînsa. «Mergi fiul meu, și îți zic încă odată, gîndește-te la ceea-ce ți-am spus».

«Nu voi merge la școală», am răspuns eu.

Ea părea înmărmurită de obraznicia mea și zise cu asprime;

«Ba sigur vei merge, Alfred eu îți poruncesc!»

«Nu vreau», am zis eu.

«Una din două trebuie să faci, Alfred — sau pleci în această clipă la școală, sau te voi încuia în odaia ta, și te voi ținea acolo până cînd vei făgădui a da în viitor ascultare dorințelor mele».

«Aceasta nu o poți face», zisei eu: «pentru-că nu mă poți ridica în sus pe trepte».

«Alfred, acum alegeți», zise mama și mă apucă de braț. Ea tremura strașnic și era galbină ca ceara.

«Dacă mă bați, fug», am zis eu înfuriat. D-zeu știe, eu nu știu, ce n'oi mai fi zis.

«Vrei să mergi, Alfred?»

«Nu» am răspuns eu, dar' eram încâtva descurajat sub privirile dînzei.

Dacă nu, urmează-mi», zise dînsa, apucându-mi cu putere brațul. Eu am ridicat piciorul — «O, fiul meu, ascultăm» — eu mi-am ridicat din nou piciorul și am lovit pe mama, pe blînda mea mamă. Vai cum în ferbe capul și acum, întocmai ca căderea unui rîu, când îmi aduc aminte de aceea faptă de feară sîlbatecă. Am lovit pe mama mea, o femeie neputincioasă — mama care m'a născut. Dînsa, șovăind, amețită a dat câțiva pași îndărăt și s'a răzimat de perete. Nu s'a mai uitat la mine, ci strigă: «O, tată ceresc, eartă-l, că nu știe ce face». De noi apropiă grădinarul, care tocmai în aceea clipă a eșit pe ușă, și care a văzut pe mama galbină și abia ținându-se pe picioare.

«Ia pe acest copil, și du-l și-l incuie în odaia lui, zise dînsa întorcându-și fața decătră mine. Era privescătoarea chinului sufletesc, amestecat cu cea mai mare iubire: durerea nespasă a unei inimi zdrobite.

În clipa următoare eram un întemnițat în odaia mea proprie. Mai întăiu m'am gândit să mă arunc pe fereastă, însă simțiam că mi-e frică de moarte. Încă nu eram păcătuit. Câte-odată inima părea că se spune, însă îndărăt-nicia se arăta earași în aceeași clipă, și-mi zicea, să nu mă dau. Fața galbină a mamei mă urmărea. M'am aruncat în pat și am adormit. Tocmai în amurgul serei am auzit pași apropiindu-se de odaia mea. Era sora mea.

«Ce vrei să spun mamei din partea ta?» zise ea.

«Nimic», răspunsei eu.

«O Altred, pentru mine, și pentru toți ai noștri, zi, că-ți pare rău, ce-ai făcut. Dînsa do-

rește din toată inima să te ierte».

Eu n'am voit să răspund. Am auzit apoi pași lini îndepărtându-se, m'am aruncat în pat, pentru-că se îndur o noapte ticăloasă.

Alți pași, mai lini și mai slabi ca ai surorii mele, mă turburară. „Alfred, fiul meu, pot să vin înlăuntru?” întrebă dînsa.

Nu sunt în stare să spun, ce putere mă îndemna să răspund în aceea clipă, călcându-mi pe inimă. Vocea plină de iubire a mamei mele, care m'a umplut de fiori, a topit ghiata de pe inima mea, și acum doream cu foc să-i îmbrățișez grumazii; însă n'am făcut-o. Am auzit cum dînsa s'a retras. Am auzit-o gemînd. Doream să o chem îndărăt, însă n'am făcut-o.

M'am deșteptat din somnul meu neliniștit, prin rostirea puternică a numelui meu, și sora mea sta la marginea patului.

„Scoală-te, Alfred, nu numai aștepta nici o clipă, și vină cu mine, pentru-că mama noastră trage de moarte”.

Mi-se părea ca și când numai ași visa, dar' am sărit în sus ca muscat de șerpe, și am urmat surorii mele. Mama zăcea în pat, galbină ca ceara. Dînsa încă nu s'a fost desbrăcat. S'a fost pus în pat ca să se odihnească puțin, și earași s'a sculat, ca să vină la mine, dar' a căpătat bătae de inimă, și-a trebuit să se ducă în odaia sa.

Eu nu-ți pot descrie durerea sufletului meu, când am văzut-o; căința mea era înzecit mai amară la gândul, că dînsa nu va putea să mai știe de această căință. Credeam, că eu sunt ucigașul ei. Am căzut pe pat lângă dînsa; de plâns nu puteam plînge. Inima ardea în mine, creerii mi-se păreau

aprinși. Sora mea mă îmbrățișă și plânse înădușită. D'odată am simțit că mâna mamei se mișcă, și ochii ei s'au deschis. Dînsa și-a venit earași în fire, dar' de vorbi n'a mai putut vorbi. Nu înțelegeam ce vrea să spună.

„Mamă! Mamă!” am strigat eu, „zi barem atîta că mă ierți”.

Dînsa n'a fost în stare să rostească nici atîta cu buzele însă m'a privit, mi-a strins mîinile și și-a ridicat ochii spre cer. Și-a mișcat buzele rugându-se și-a reposat. Eu am rămas în genunchi lângă dînsa, lângă aceea ființă scumpă, până când sora mea m'a dus deacolo. — Bucuria tinereții mele m'a părăsit pentru totdeauna.

Copii, cari desprețuți sfatul mamei și cari vă rușinați a lăsa după dînsa, cu toate-că vedeți că ați greșit... aveți de grije. O singură neascultare poate să pricinuiască astfel de pată în suflet, care nici când nu se va mai șterge. Vorbe și făpturi nedrepte căsună rane ale căror sgînci rămân pentru întreagă viața. Fiți cu luare aminte la relele ce pot urma; striviți cel dintăiu colț al mîniei... și păziți-vă de înfricoșatele urmări ale neascultării. Nu vă agonisiți triste aduceri aminte pentru anii de mai târziu.

Trad. de: R. S.

